

bibban

FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENINGENS MEDLEMSTIDNING

Informationskompetens

Nya standarder presenteras
Utbildning såväl på nätet som i Åbo
Bibliotekssystem byts ut

Nya styrelsen
presenterar sig

1/2003 MARS

Bibban 1/2003

- 2 Ordföranden har ordet **Christina Flemming**
- 4 Notiser
- 6 Standarder för informationskompetens **Eva Costiander-Huldén**
- 7 Användarutbildning på nätet **Malin Wikström**
- 8 INTERVJUN: »Gunilla Jansson«
- 8 Utbildning i informationsförvaltning vid ÅA **Katja Sandqvist & Mona Riska**
- 10 Helmet går ännu i barnskor **Erica Österlund**
- 11 Tankar om den sköna konsten att gallra **Ulrika Wikström**
- 12 KÅSERI: »Bibban o jag« **Jessica Morney**
- 12 FSBF:s styrelse presenterar sig
- 15 Förslag till verksamhetsberättelse 2002
- 18 I nästa nummer av Bibban
- 19 Bankgiroblankett för medlemsavgiften

**HJÄLP oss
att göra
tidningen
BÄTTRE!**

Har du synpunkter, åsikter,
kritik men framförallt artiklar,
inlägg, nyhetstips etc?

Kontakta bibbans redaktörer!
(Kontaktuppgifter finns i rutan
nedanför.)

bibban

är Finlands svenska biblioteksförningens medlemstidning som utkommer tre gånger i året, i mars, maj och oktober.

REDAKTÖRER

Ulrika Wikström
Tel. (040) 545 9750
ulrika.wikstrom@sydvast.fi
Raseborgsvägen 6-8
10600 Ekenäs
Solveig Hortans
Tel. (050) 534 8348
solveig.hortans@multi.fi
Borgarmalmsvägen 4B 18
68620 Jakobstad

LAYOUT

Mattias Wikström
Tel. (044) 577 1280
me@mattiaswikstrom.net

PÄRBILD & ILLUSTRATIONER

Erica Österlund
eosterlu@cc.hut.fi

TRYCKERI

Ekenäs Tryckeri Ab, Ekenäs

Allt material som önskas tryckas i Bibban
skall skickas till någondera av redaktörerna.

UTGIVARE

Finlands svenska biblioteksförning r.f.
Adressuppgifter för föreningens styrelse och
ordförande finns på sida 3.

MEDLEMSAVGIFT

Studering och pensionärer: 10€
Ordinarie medlem: 20€
Betalas in på konto: 800022-5436750
Skriv namn och adress i meddelande rutan.

ADRESSÄNDRINGAR

Meddelas till Ulrika Nykvist som ansvarar för
medlemsregistret.

LEVERANS AV MATERIAL

Material som skall publiceras i tidningen
levereras enklast via epost men du kan också
skicka disketter eller cd-r skivor.

Texter bör levereras in antingen MS Word
(.doc) eller Rich Text Format (.rtf) format.
Användandet av avancerade funktioner i
textbehandlingsprogrammen bör undvikas,

lämna redigerandet åt redaktionen. Skriv
gärna en ingress och märk ut information som
skall placeras i lådor.

Bildmaterial bör levereras antingen som blank
papperskopia eller elektroniskt som JPEG
(.jpg) eller TIFF (.tif) fil med en upplösning på
300 DPI eller mer. (Elektroniska bilder blir
generellt tre gånger mindre tryckta på papper
än de är på skärmen, så se till att storleken är
tillräcklig.)

Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera
inskickade texter före publikation och ansvarar
ej för returnering av inskickat material om
ej annat överenskomits.

FSBF STYRELSE 2003

Christina Flemming ordf.

Byråchef, Tritonia – Vasa vetenskapliga bibliotek
 PB 331, 65101 Vasa
 Tel: (06) 324 8665 / Fax: (06) 324 8200
 Epost: christina.flemming@tritonია.fi

SÖDRA SEKTIONEN**Disa Svenskberg ordf. (stm)**

Bibliotekarie, Åbo Akademi bibliotek
 Tel: (02) 215 4189 / Fax: (02) 215 4795
 Epost: disa.svenskberg@abo.fi

Malin Wikström sekr. (stm)

Biblioteksassistent, Åbo Akademi bibliotek / Bio City
 Artillerigatan 6, 20520 Åbo
 Tel: (02) 215 4040 / Epost: malin.wikstrom@abo.fi

Sonja Petrell-Auvinen kassör (stm)

Bibliotekschef, Ingå kommunbibliotek
 Ola Westmans allé 1, 10210 Ingå
 Tel: (09) 2951 5350 / Epost: sonja.petrell@inga.fi

Margareta Danielsson sektionssekr. (su/Svenskberg)

Bibliotekarie, Mariehamns stadsbibliotek
 Tel: (018) 531 407
 Epost: margareta.danielsson@mariehamn.aland.fi

Ulrika Wikström (su/M.Wikström)

Bibliotekschef, Yrkes högskolan Sydväst
 Epost: ulrika.wikstrom@sydvast.fi

Harriet Björklund (su/Petrell-Auvinen)

Tjänsteman, Degerö bibliotek
 Epost: bjorklundhaje@hotmail.com

ÖSTERBOTTNISKA SEKTIONEN**Ulrika Nykvist ordf./medlemsreg. (stm)**

Bibliotekarie, Vasa stadsbibliotek
 Tel: (06) 325 3537 / Epost: ulrika.nykvist@vaasa.fi

Barbro Gros sektionssekr. (su/Moberg)

Bibliotekarie, Korsholms bibliotek
 Tel: (06) 327 7274 / Epost: barbro.gros@korsholm.fi

Solveig Hortans pressansv. (stm)

Bibliotekarie
 Epost: solveig.hortans@multi.fi

Johanna Moberg viceordf. (stm)

Biblioteksfunktionär, Jakobstads stadsbibliotek
 Epost: johanna.moberg@jakobstad.fi

Kristina Koski (su/Hortans)

Bibliotekarie, Variska bibliotek
 Epost: kristina.koski@vaasa.fi

Heidi Troberg (su/Nykvist)

Bibl. amanuens, Tritonia – Vasa vetenskapliga bibliotek
 Epost: heidi.troberg@tritonია.fi

Ordföranden har ordet

Först av allt vill jag tacka för förnyat förtroende som ordförande för Finlands svenska biblioteks förening r.f. Den nya styrelsen består av många nya krafter och vi skall tillsammans försöka driva sådana ärenden som känns relevanta för medlemmarna. FSBF är ju dock en ideell förening som sköts helt på frivillig basis utan anställda och utan fast kansli – föreningen har inte ens fast adress.

I år skall vi börja utreda möjligheterna att få en förbättring till stånd vad beträffar föreningens kanslifunktioner.

BITTIS-projektet har gett oss mycken ny kunskap tack vare att skolorna har besvarat enkäten på allvar. Svartsprocenten var mycket hög. BITTIS-rapporten kommer att komma ut i vår och kommer att distribueras till alla bibliotek i svenska och tvåspråkiga kommuner. Rapporten går ju också till alla de svenska grundskolorna i Finland. Samarbete mellan skola och bibliotek

fungerar mycket olika i olika kommuner. Ibland kan det finnas byråkratiska hinder för samarbete, praktiska hinder som lång väg till biblioteket, språkliga hinder: ingen på det lokala biblioteket kan ge god svensk service (problem framförallt i huvudstadsregionen), och även psykologiska hinder: biblioteket tycker att skolan bara är till besvär och kräver extra service.

Men det finns också många exempel på motsatsen – samarbetet fungerar utmärkt. Oftast handlar det då om att nyckelpersonerna i skolan och i biblioteket kan samarbeta på det personliga planet – och egentligen är detta A och O. Biblioteket har mycket att vinna på att försöka se saken ur skolans synvinkel och vice versa. Både mun och öron behövs.

Väldigt många skolor försöker få en upprustning till stånd i det egna skolbiblioteket, och då behöver de stöd av det kommunala biblioteket. Utbildningsstyrelsen har bl.a. projektet Läs och skriv där man har ett nätverk bestående av lärare som är intresserade av att utveckla det egna skolbiblioteket. På sidan www.edu.fi/svenska/ finns mera information om Läs och skriv-projektet under rubriken Projekt.

Det som man idag är intresserad av är bl.a. att datorisera skolbiblioteken, och där kan biblioteken i en bytesaffär erbjuda resurser som skolan har direkt nytta av. Bytesverksamhet förekommer bl.a. i Esbo – skolan betalar vikariekostnader mot att biblioteket åtar sig viss verksamhet. Samma kan man tänka sig i fråga om katalogisering. Katalogposterna i den kommunala biblioteks databasen kan också användas vid katalogisering av skolbiblioteket, och programvaran kunde också vara samma som det kommunala bibliotekets. Det är en ekonomisk lösning. Arbetet med att sätta in uppgifter kostar arbetstid, och det bör förstås betalas av skolan – men biblioteket gör arbetet snabbast, t.ex. som byteshandel. Skolans bibliotek kan finnas i en egen databas, och utlåning kan också kopplas till detta.

Skrankorna mellan skola och bibliotek är fortfarande alltför höga på många håll. Skolan behöver konsultera bibliotekets expertis, och här finns många möjligheter att hitta nya samarbetsformer. Fungerande tidsenliga skolbibliotek fostrar nya generationer av bokläsare som också kan använda andra bibliotek. Samarbete ligger i allas vårt intresse.

Christina Flemming

Mycket nytt inom IT-utskottet

FSBF:s IT-utskott sammanträdde den 14 februari för att dryfta ärenden i anknytning till IT-utvecklingen.

Enbart presentationsrundan gav vid handen att mycket händer inom området just nu:

Lovisa har bytt till ATP Origo och är besvikna över den haltande svenskan. Detsamma gör Borgånejden som bytt till Pallas Pro. Litet problematiskt tycker man också det är att alla delar av det nya Pallas inte ännu är färdiga.

I huvudstadsregionen har man bytt till Millennium och katalogiserar alltså numera i Marc21. Tritonia och andra vetenskapliga bibliotek arbetar i ameransk miljö med Voyager. YH Sydväst står som enda yr-

keshögskola, förutom Åland, tillsvidare utanför Voyager, bl.a. p.g.a. samarbetet med Lukasgruppen i Västra Nyland som i mars som första bibliotek i Finland tar i bruk Axiells LibraIII.

Gemini-biblioteken kämpar med frågan om att övergå till Z3950 eller inte.

Arne Hedman från HUB redde ut begreppen kring marc-formaten.

De flesta folkbibliotek har idag Finmarc98, medan Finmarc2000 inte ännu är i bruk.

I tre års tid kan man få importera poster ur Linda i formatet Finmarc, förutsatt att man använder ett system med standarden Z3950. Btj/Kirjastopalvelu använder tillsvidare Finmarc.

När de vetenskapliga bib-

lioteken övergick i Voyager hoppades man kunna använda Finmarc, men det blev en kompromiss: Marc21Fin, som också Lukas-bibliotekens LibraIII använder.

I huvudstadsregionen använder man Marc21, som är en ny version av USMarc. Också British Library har efter lång tvekan övergått till Marc21. Libris i Sverige använder detsamma.

Det som är knepigast i Marc21 är hanteringen av delobjekt. Också många andra finska finesser saknas i Marc21.

Robin Fortelius beklagade å sin sida att Söksams tjänster påverkats av alla dessa systembyten. Det kan ta tid innan det är åtgärdat. Alla var dock överens om att Söksam är en av de vikti-

Bidrag

Skicka gärna in dina egna notiser. Redaktionens adresser hittar du på sida 2.

gaste tjänsterna. Också forumet Bibban diskuterades, många upplever att det inte blir av att självmant gå in och läsa nya inlägg ifall man inte får en puff. Kom ihåg att sända annonser och info till biblioteken.fi!

IT-utskottet utökades också med en representant för Yrkeshögskolorna, Ulrika Wikström, bibliotekschef på YH Sydväst. Också från landskapsbiblioteken önskas en deltagare, liksom en till från huvudstadsregionen.

Om de ordinarie medlemmarna inte kan delta i mötena är det önskvärt att en suppleant finns på plats.

Nästa möte hålls i slutet av maj.

HUB = Nationalbiblioteket?

Arbetsgruppen för ett nationalbibliotek 2002 under ledning av kanslichef Markku Linna har avgett sin rapport som finns tillgänglig på adressen: www.minedu.fi/julkaisut/tiede/2003/tr01/kuvailu.html

Klippt ur sammandraget:

Arbetsgruppens uppgift var att: **1.** utreda behoven att ändra nationalbibliotekets uppgiftsområde och komma med **2.** förslag till författningsändringar i anknytning till detta, samt utreda finansieringsbehoven till följd av att nationalbibliotekets uppgiftsområde ändras och lägga fram förslag till nödvändiga finansieringsarrangemang

Arbetsgruppen föreslår att Helsingfors universitets bibliotek står kvar som en del av Helsingfors universitet, men att namnet ändras till Nationalbib-

anskaftningar med tanke på utvecklingen av biblioteken och om de resurser som behövs för att målen skall nås, uppföljningen och utvärderingen av målen.

egna konsortier. Arbetsgruppen lade även fram förslag till finansiering av centrerad service inom olika bibliotekssektorer. För de allmänna bibliotekens

Helsingfors universitets bibliotek står kvar... [men] namnet ändras till Nationalbiblioteket

lioteket. Mellan undervisningsministeriet och Nationalbiblioteket förs årligen förhandlingar med deltagare från Helsingfors universitet och från nationalbibliotekets direktion, de senare som företrädare för biblioteken. Vid förhandlingarna ingås avtal om bland annat mål, viktiga

Målen avtalas för en treårsperiod. Avtalet tas in som en bilaga till avtalet mellan Helsingfors universitet och undervisningsministeriet. För att de allmänna bibliotekens och specialbibliotekens synpunkter skall komma fram föreslår arbetsgruppen att dessa bibliotekssektorer bildar

del föreslår arbetsgruppen att lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet ändras så att det från den statandel som kommunerna får kan lösas ett anslag för bl.a. Nationalbiblioteket.

Kallelse till vårmöte

Finlands svenska biblioteksörening r.f. kallar till vårmöte i Mariehamn fredagen den 21 mars 2003 kl 15.30. Platsen är Självstyrelsegården på Strandgatan. Alla medlemmar är varmt välkomna!

Svenskbygden

Registrerade medlemmar i FSBF har tidigare automatiskt fått SFV:s tidskrift Svenskbygden hemskickad. Nu har det skett vissa förändringar vilket innebär att man själv som medlem i föreningen skall registrera sitt medlemskap i SFV, vilket är gratis ifall man är registrerad medlem i FSBF. Svenskbygden

ingår som medlemsförmån i SFV. Vill du ha tidskriften och registrera dig i SFV så går det enkelt via deras hemsida, www.sfv.fi, där det finns en länk, »bli medlem«. Klicka på den och skicka dina uppgifter och glöm inte att meddela att du är medlem i FSBF.

Seminarier & kurser

KULTURTIDSKRIFTER I EN FÖRÄNDERLIG VÄRLD

20–21.3 i Mariehamn

Årets tema är det finlandssvenska kulturspråket i medierna, skönlitteraturen och i översättningar från andra språk. Vi granskar texter i våra kulturtidskrifter, diskuterar kulturbevakningen och språket.

Arrangör: Åbo Akademi bibliotek i samarbete med Mariehamns litteraturdag. Mer information: Eva Costian-Huldén, tel. (02) 215 4980, e-post ecostian@abo.fi eller www.abo.fi/library/aktuellt/

Gratis inträde!

SKOLA OCH BIBLIOTEK

21.3 kl 9–15.30 i Lagtingets auditorium, Mariehamn

Ett seminarium om bibliotek och skola i samverkan, om berättandet som pedagogisk metod, källkritik på internet och det virtuella barnbiblioteket – Barnens bibliotek.

Arrangör: Mariehamns stadsbibliotek och Ålands biblioteksörening r.f. Mer information: Inger Andersson, tel. (018) 531 391, e-post inger.andersson@mhskol.aland.fi eller www.mhbibl.aland.fi/bibliotekskola.html

Gratis inträde!

KURS I BIBLIOTEKSPEDAGOGIK

Vill ni pröva på en nätbaserad kurs med ett tema som följer upp Vasakonferensen?

Blekinge Tekniska Högskolas bibliotek anordnar i höst igen en kurs i bibliotekspedagogik. Red. vet att åtminstone en finländsk bibliotekarie har gått kursen. De kursansvariga säger: »Finns det bibliotekarier hos er som är intresserade av att delta, är de varmt välkomna att anmäla sig till höstens kurs«.

Kursen, som är helt nätbaserad, ger 5 akademiska poäng och startar vecka 42. Mer information om kursen finns på bibliotekets webbsidor www.bth.se/bibliotek/ under rubriken »Bibliotekspedagogik«.

EVENEMANG 2003

Mariehamns litteraturdag 21–23 mars

FFC vid ÅA »Pedagogiska verktyg för bibliotekarier« 28–29 april

Yrkehögskolebiblioteks dagar i Åbo 22–23 maj

Nationella biblioteks dagarna i Vasa 13–16 juni (www.fla.fi)

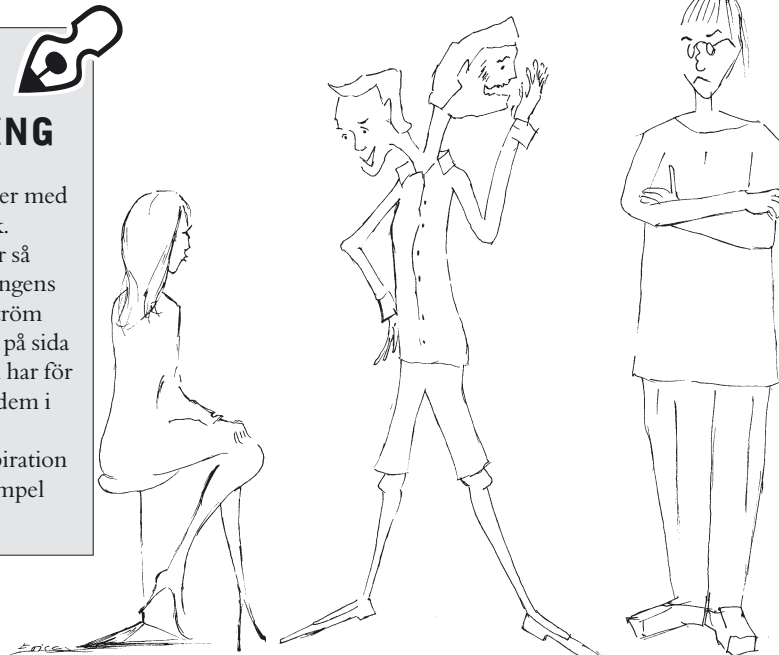
FSBF:s årskonferens 4–5 september, Sjundeå bad

EFTERLYSNING

FSBF efterlyser anekdoter med anknytning till bibliotek.

Har du dylika på lager så skicka in dem till föreningens sekreterare Malin Wikström (se adressförteckningen på sida 2) senast den 10 juni. Vi har för avsikt att sammanställa dem i någon form.

För att ge dig lite inspiration har vi publicerat ett exempel till höger.

Bibba anekdot

En varm sommardag, semestertider. En trogen (?) gammal kund kommer in. Han lyser upp när han ser de två unga vikarierna vid lånedisken: »Har ni bytt ut alla gamla käringar nu?«

I detsamma får han syn på en av de ordinarie (50+) som står en bit ifrån. Han blir en aning generad och försöker förklara: »Ja, jag gillar nog mogna kvinnor« en blick till och så tillägger han: »övermogna också«.

En som var med...

Standarder för informationskompetens gemensamt arbetsredskap för lärare och bibliotekarier?

EVA COSTIANDER-HULDÉN

Standarderna ger lärarna och bibliotekarierna ett gemensamt arbetsredskap att utgå från och möjligheter till samarbete. Redan i ett tidigt skede av terminsplaneringen borde bibliotekarien kopplas in med sin fackkunskap.

UPPFINN INTE HJULET PÅ NYTT

Två faktorer som särskilt påverkar behovet att gemensamma riktlinjer är den ökande nätundervisningen och de ökade elektroniska resurserna. De ökade elektroniska resurserna, t.ex. FinElib med över 8200 elektroniska tidskrifter och 120 referensdatabaser, ger studenterna stora möjligheter – dessvärre också till missbruk och plagiering. Lärarna bör också få fortbildning till att använda resurserna eller till att sedan handleda studenterna. I det virtuella universitetet behöver man inte uppfinna hjulet på nytt och utarbeta omfattande kompendier – man kan också stimulera studenterna till informationsökning bland alla de utmärkta resurser som står tillbuds. Vad gör man med en snäcka om man ej får visa den!

TRESTEGSMODELLER

Behovet av användarutbildning och handledning på biblioteket har ökat markant. Många bibliotek i Norden har en trestegsmodell i användarutbildningen:

1. Biblioteksorientering, 2. sökning i de viktigaste databaserna under slutet av första läsåret och 3. problembaserad sökning i seminariestadiet. Stegvis lär sig studenterna att göra sökargument och att hitta lämpliga källor. Senast i fas tre bör lärarna kopplas in i användarutbildningen för utvärdering av t.ex. elektroniska tidskriftsartiklar.

OM FÖRFATTAREN

Eva »Cosi« Costiander-Huldén jobbade i många år på fortbildningscentralen vid ÅA och är numera chef för kursboksbiblioteket vid ÅAB.

Bakgrund

Sedan 1996 har amerikanska högskolebibliotek arbetat för att utveckla gemensamma standarder, eller mål, för studenternas informationskompetens. År 2000 godkändes Information Literacy Competency Standards av ACRL (Association of College and Research Libraries). Standarderna finns numera även på svenska, se www.biblioteken.fi (»biblioteksbranschen«). NORDINFO arrangerade ett seminarium kring standardfrågan 6–8.2.2003 i Vasa. Seminariet samlade nästan 100 deltagare, både bibliotekarier och lärare, från hela Norden.

Enligt ACRL:s arbetsgrupp för informationskompetens skall kompetensen mätas

med fem kriterier:

1. Kan studenten identifiera sitt informationsbehov och informationens form och omfattning?
2. Söker hon/han informationen tillräckligt effektivt?
3. Kan hon/han kritiskt värdera informationen och källorna och integrera dessa i sina grundkunskaper?
4. Kan hon/han ensam eller i grupp använda dessa för att uppnå ett särskilt mål?
5. Förstå de ekonomiska, rättsliga och samhälleliga frågor som anknyter till informationen, och använda den etiskt och juridiskt på ett rätt sätt?

Sven Erik-Hansén, rektor för Åbo Akademi i Vasa, öppnar NORDINFO seminariet i Vasa

© OLA ÖSTERBACKA

SIMMA, FLYTA ELLER DRUNKNA?

Hur man gör upp en intressant användarutbildning, på vilka premisser eller på vems villkor kan man långt fundera på. I seminariet presenterade pol.dr Jannica Heinström sin forskning om hur olika personlighetstyper söker information. Med tanke på användarutbildning borde vi kunna lägga upp undervisningen så att alla inlärningstyper och studenternas infosöktyper tas i beaktande. Veldig intressant var att ta del av det projekt Ålborgs universitetsbibliotek satsat på, SWIM-projektet – ett interaktivt multimedieprogram, där olika personligheter söker information – alltså man utgår inte från

materialet i sig utan hur olika sökstrategier vi kan ha, beroende på motivation, personlighet och ämne. En närmare beskrivning finns på www.swiminfo.dk.

Att sålla agnarna från vetet, att plocka fram det väsentliga, att inte drunkna i informationsmängden är alltså det centrala i informationskompetensen.

»Vi kan inte öka studenternas IQ men nog deras IK« menade IKT-planeraren Ola Österbacka vid Åbo Akademi, skämtsamt i slutet av seminariet. Det är givetvis ämneslärarna som avgör källornas kvalitet och lär studenterna att värdera kvaliteten i källorna. Konsten att söka systematiskt hör till biblioteksprofessionen, och här finns många

möjligheter att tillsammans med lärarna utveckla ett samarbete.

Själva sökprocessen diskuterades av flera föreläsare. Både Jannica Heinström, Thomas Hansen (Ålborg) och Guðrún Thorsteinsdóttir nämnde Carol Kuhltaus Information search process som en utgångspunkt för sina undersökningar: Sökprocessen innehåller både känslor, tankar och handlingar, där man går från osäkerhet till lättad, tillfredsställelse (min mycket schematiska återgivning av modellen, se: Seeking meaning, 1992). Guðrún Thorsteinsdóttir har i sin forskning undersökt distansstuderandes informationssökning, och bl.a. konstaterat av flera av hennes informanter led av "library anxiety", dvs en olustig känsla när man närmade sig informationstjänsten i biblioteken! Hur betar vi oss då vi skall hjälpa studenterna att hitta information, att inleda en process som kan kännas väldigt osäker i början? En verklig tankeställare för oss, när vi planerar användarutbildning eller när vi handleder våra studenter, eller arbetar vid informations/lånesdiskar.

HUR GÅ VIDARE?

ACRL:s standarder (se »Bakgrund») är mycket omfattande och (onödigt) detaljerade och

© OLA ÖSTERBACKA

Guðrún Thorsteinsdóttir, doktorand vid Högsolan i Borås, föreläser vid NORDINFO seminariet i Vasa

bör givetvis anpassas till lokala förhållanden. NORDINFO arbetar vidare med att utveckla nordiska standarder. Med ACRL:s standarder som utgångspunkt kan vi utveckla mål för våra olika typer av bibliotek. Åbo Akademis bibliotek och Handelshögskolans i Helsingfors bibliotek har varit uppdragsgivare för den svenska översättningen. I mina diskussioner med ACRL:s representanter har vi kommit överens om att originalet och översättningen får användas fritt och redigeras för de olika målgrupperna.

Användarutbildning på nätet

virtuella resurser kräver verkliga kunskaper

MALIN WIKSTRÖM

Högskolevärlden talas det mycket om informationskompetens just nu. ACRL har utvecklat en standard för vad informationskompetensen bör innefatta. För att sammanfatta det kort så kan en informationskompetent person definiera sitt informationsbehov, effektivt söka och kritiskt värdera information.

Det här innebär en stor utmaning för bibliotekens användarutbildning. I samarbete med skolor och lärare spelar biblioteken en central roll i inlärningsprocessen. De elektroniska resurserna som blivit allt vanligare även i de kommunala bibliotekens serviceutbud snarare ökar än minskar behovet av handledning i informationsdjungeln.

Vid Åbo Akademis bibliotek startade i fjol ett virtualiseringsprojekt med målet att utveckla informationssökningskurser på nätet. Dessa skulle komplettera den ordinarie användarutbildningen, speciellt med tanke på studerande som deltar i utlokaliserad och nätbaserad undervisning.

I augusti 2002 anställdes jag av ÅAB för att planera och utveckla en grundkurs i informationssökning. Kursen går igenom och förklarar de viktigaste principerna vid informationssökning. Samtidigt är kursen inriktad på att presentera de resurser som finns tillgängliga på bibliotekets webbsidor. Kursen granskas nu av personalen på ÅAB och kommer troligtvis att inom kort publiceras på bibliotekets hemsida. Flera kurser med ämnesspecifika inriktningar är i planeringsstadiet.

Projektet har varit arbetsamt men lärorikt. Det är nyttigt att vara tvungen att reflektera över hur man själv söker information. Arbetet med kursen visade att det är en vanskelig uppgift att överföra sina egna kunskaper och erfarenheter till andra. Särskilt med tanke på att det bör presenteras i en sådan form som är förståelig och läsbar på nätet. Snabbt insåg jag mina begränsningar, både på det tekniska och på det pedagogiska planet. Jag tror ändå att informationskursen är en bra början och en grund som vi kan utveckla och förbättra.

Den viktigaste lärdomen var ändå att det lönar sig att samarbeta med andra som sysslar med liknande projekt. Det finns viktiga synergieffekter att utnyttja! Biblioteksvärlden är numera ganska bra på att samorganisera arbetet. Jag tänker främst på hur utvecklingen har gått framåt med gemensamma samkataloger och sökningar i flera databaser samtidigt.

OM FÖRFATTAREN

Malin Wikström är studerande med anställning som biblioteksassistent vid ÅAB / Bio City och när hon inte jobbar finslipar hon på sin gradu. Malin är också sekreterare för FSBF.

REDAKTÖRENS KOMMENTAR

Fler webbkurser

Svenska Handelshögskolan i Helsingfors och de svenska yrkeshögskolorna ansökte gemensamt om pengar för tre år sedan för ett liknande projekt som Malin beskriver. Informatiker Tua Hindersson-Söderholm på SHH var den som gjorde jobbet.

Kursen finns tillgänglig via bibliotekens hemsidor – vem som helst kan alltså ta del av den. SHH har använt den aktivt i undervisningen, och också haft uppgifter för de studerande. Yrkeshögskolan Sydvest har hittills prövat kursen som komplement till närundervisningen.

Det finns många trevliga webbkurser på svenska i informationssökning, titta t.ex. på:

Kungliga tekniska högskolan:
<http://devsvr.lib.kth.se/infosoeck/>
Luleå universitetsbiblioteks kurs:
www.luth.se/depts/lib/introkurs/
SHH+Yrkeshögskolebibl. kurs:
www.eke.sydvest.fi/hemsidor/projekt/webguiden/

Bibbans redaktör Ulrika Wikström pratar med Gunilla Jansson

Vi på redaktionen vill gärna ha med en eller flere intervjuer med föreningens medlemmar, och först i tur står bibliotekarie Gunilla Jansson vid YH Sydvästs bibliotek på Nunnegatan 4 i Åbo. Gunilla har tidigare varit aktiv i föreningens styrelse.

UW: Gunilla Jansson, du har varit anställd vid ett av Yrkeshögskolan Sydvästs bibliotek i Åbo i ganska exakt två år nu. Före det jobbade du i många år vid Åbo Stadsbibliotek, du har också erfarenhet från Åbo Akademi bibliotek. Finns det mycket gemensamt i biblioteksarbetet och hur skiljer sig arbetet vid en läroinrättning från ett folkbibliotek?

GJ: Rutinerna i det logistiska system som ett bibliotek kan kallas är nog långt de samma och nätet nivellerar. Vid en läroinrättning betjänar man ett expertsamfund och en rätt homogen kundkrets. Det känns fint för det blir hanterligt. Inom en skola kan man också försöka skapa det som folkbiblioteket ger sitt närsamhälle: rum för koncentration och kontemplation, enskildhet och vila.

UW: Du har ju också på stadsbiblioteket haft hand om grupper och undervisning i biblioteksanvändning. Är det mycket annorlunda nu när du så att säga är inne i skolan?

GJ: Det är inte så stor skillnad som jag hade

Utbildning i informationsförvaltning vid Åbo Akademi

Öppna universitetet arrangerar 20–35 studieveckors nätbaserade studiehelheter i informationsförvaltning i samarbete med Institutionen för allmän samhällsforskning/informationsförvaltning vid Åbo Akademi. Syftet med utbildningarna är att erbjuda intresserade möjlighet till behörighet för tjänster inom biblioteksväsendet. Enligt biblioteksförordningen är behörighetskraven för högre tjänster inom biblioteksväsendet, t ex bibliotekarie, högre högskoleexamen samt minst 35 avlagda studieveckor i ämnet informationsförvaltning. Studieveckorna kan ingå i den avlagda högre högskoleexamen eller kan avläggas fristående efter examen. För lägre befattningar inom biblioteksväsendet räcker det med lägre examina och 20 studieveckor i informationsförvaltning.

Den första nätbaserade utbildningen i informationsförvaltning inom Öppna universitetet påbörjades hösten 2001 med ett trettiotal studerande i Åbo. Denna pionjärgrupp slutför våren 2003 sina nätbaserade studier omfattande 20 studieveckor.

Den andra nätbaserade utbildningen i

Informationsförvaltning?

Kort kan informationsförvaltning beskrivas som ett ämne, vars syfte är att erbjuda kunskap om hur information uppstår, insamlas, organiseras, lagras, återvinns, tolkas, överförs, omvandlas och utnyttjas.

Informationsförvaltning, omfattande 35 studieveckor, inleddes hösten 2002 i samarbete med Helsingfors Arbetarinstitut. Introduktionskursen i Helsingfors lockade ett sextiotal studerande, varav ett trettiotal har fått fortsätta studierna upp till 35 studieveckor.

En ny studiehelhet omfattande 35 studieveckor startar i höst i Åbo. Utbildningen erbjuds som nätbaserade kurser med närstudieträffar i Åbo. Studiehelheten är avsedd för yrkesverksamma och studietakten är anpassad därefter. Studiehelheten avläggs med en takt av fem studieveckor per termin. Att studera nätbaserat innebär att undervisningen sker på nätet (Internet). Deltagarna

En informationsförvaltare är således en informationsexpert, vars arbetsområde i dag omfattar både företag, institutioner och bibliotek, dvs alla organisationer i behov av informationsförmågor.

gör inlämningsuppgifter under handledning av läraren på nätet. Arbetet sker både individuellt och i grupp. Att studera nätbaserat är både självständigt och flexibelt, du väljer själv när du studerar.

Mona Riska

EXAMENSINRIKTAD FORTBILDNING (EXFORT)

Hösten 2001 inleddes vid Institutionen för allmän samhällsforskning/informationsförvaltning vid Åbo Akademi en examensinriktad fortbildning (ExFort) med IT-inriktning. Till denna utbildning, som finansieras av Undervisningsminis-

Namn: Gunilla Jansson

Född: 1950

Familj: maken Kurt, Fredrik (20)
Veronika (15)

Senast lästa bok: Harry Potter 4

Favoritförfattare: Antonio Tabucchi

TV: Tinas mat, trädgårdsprogram, filmer

Senaste film på bio: Sagan om ringen 1

hoppats. Den största skillnaden är mina egna möjligheter att delta i fortbildning för lärare, men när det gäller att integrera de informations- och kommunikationsfärdigheter som biblioteken står för, finns allt kvar att göra.

UW: Tycker du att du under dessa två år kommit in i undervisningen, både så att du vet vad lärarna sysslar med, och så att du med din handledning blivit en del av den pedagogiska processen?

GJ: Tyvärr. Jag är bara några illusioner fattigare. Det hjälper inte att vi bibliotekarier ser biblioteket som en pedagogisk resurs om ingen annan inom läroinrättningen gör det. Kanske när vi heller aldrig våra mål, men jag tycker fortfarande att de är värda att kämpa för.

När vi misslyckas tror jag inte att det beror på oss, men det är inte lätt att reda ut orsakerna. Jag vet inte ens om någon vill det av skäl som är både grumliga och komplexa: lärarnas självständighet, lärarutbildningen,

skolans sätt att arbeta, lönesättning, statusfrågor...

UW: Vad saknar du mest från ditt förra arbete?

GJ: Jag saknar mycket gemenskapen med andra bibliotekarier; referensramarna, värderingarna. Vårt nätverkstänkande är nog något av det bästa vi har, och det finns ingenting av det i skolvärlden.

UW: Du jobbar inte längre med skönlitteratur, som jag vet är viktigt för dig. Ger det dig abstinensbesvär – och hur botar du det?

GJ: Nej, nej! Det är en stor lycka att småningom bli en vanlig biblioteksbesökare som ibland vet vad den vill ha men gärna låter sig överrumplas. Ju äldre man blir desto svårare blir det att läsa av plikt. Att få läsa vad man vill – vad kan människan mera begära?

teriet, antogs år 2001 tolv personer och år 2002 tjugofyra personer. Av dessa har en del arbetat inom biblioteks- och informationsbranschen (t.ex. biblioteksfunktionärer som eftersträvar bibliotekariebehörighet), medan andra har en annan yrkesbakgrund och vill omskola sig. År 2002 skedde den sista antagningen till ExFort-utbildningen. Utbildningen kan avläggas på 2–4 år beroende på om den utförs som heltids- eller deltidstudier och beroende på hur mycket studieprestationer studeranden har från tidigare. Examensinriktad fortbildning ges även vid två andra institutioner vid ÅA: Institutionen för informationsbehandling och Institutionen för informationssystem.

Den examensinriktade fortbildningen (på finska muuntokoulutus) riktar sig till personer som har tillräckliga studieprestationer bakom sig för att uppnå en politices magisterexamen. Det kan röra sig om en lägre högskoleexamen, yrkeshögskoleexamen eller avbrutna universitetsstudier, som kan räknas tillgodo i utbildningen.

Den examensinriktade fortbildningen vid Åbo Akademi (och andra universitet) är ett unikt av UvM startat åtgärdsprogram som kommit till på grund av den stora efterfrågan på universitetsutbildade IT-kompetenta personer på arbetsmarknaden. Därför skiljer sig ExFort-utbildningen inom informationsförvaltning från den ordinära utbildningen inom informationsförvaltning vid ÅA på så sätt att i PM-examens

uppbbyggnad för den examensinriktade fortbildningen ingår informationsbehandling som ett obligatoriskt biämne (15 sv).

ExFort-utbildningen är flexibel och anpassad efter de studerandes behov, av vilka de flesta har heltidsjobb och studerar på distans. De flesta kurser är virtuella, och de obligatoriska närstudieträffar som ingår arrangeras på veckoslut. Det är också möjligt för en ExFort-studerande att delta i de vanliga dagskurser som ordnas för ordinarie studerande vid Institutionen för informationsförvaltning.

Studerar på distans gör exfortarna dock inte helt och hållet, utan i nästan varje kurs ingår en eller två närstudieträffar på institutionen. Även om många har en lång väg att resa är det roligt att få träffa sina medstudenter, läraren och studieplaneraren, vilka man annars har enbart virtuell kontakt med. Den virtuella kontakten skall visserligen inte heller underskattas, eftersom man faktiskt kan lära känna varandra ganska bra via e-post också, eller i diskussionsforumet i inlärningsmiljön Lotus Learning Space, där kurserna »äger rum«. Som studieplanerare tycker jag själv det är trevligt att få träffa »mina« studerande och hålla mig uppdaterad om hur det går för dem. Det är mycket viktigt att man gör närstudieträffarna så trevliga som möjligt, t.ex. med kaffeservering, eftersom den sociala samvaron är en stor del av dem. Tyvärr hinner man inte alltid prata ordentligt med alla, då samvaron naturligt-

vis begränsas till lunch- och kaffepauser. En närstudieträff kan vara mycket intensiv, eftersom det är så mycket man måste hinna med på en enda dag. Att sitta på föreläsning flera timmar är tufft och tungt, i synnerhet när man har rest en lång väg. Därför kan det vara bra med en studieplanerare som när eftermiddagen kommer springer runt och delar ut choklad...

Katja Sandqvist

OM FÖRFATTARNA

Mona Riska och Katja Sandqvist är båda studieplanerare vid Åbo Akademi.

För närmare information om studier i informationsförvaltning vid Öppna universitetet kontakta:

Utbildningsplanerare
Mona Riska
Fortbildningscentralen vid Åbo Akademi
Biskopsgatan 10, 20500 Åbo
Tel: (02) 215 3218
Epost: mona.riska@abo.fi

Helmet går ännu i barnskor

ERICA ÖSTERLUND

Biblioteken i huvudstadsregionen var stängda en vecka på grund av installationen av den nya internetserVICEN Helmet. Vid ingången till Tölö bibliotek står ett stort plakat där man beklagar olägenheterna.

»Jag förstår mig inte på det här«, utbrister Susanna Viitala, 16. Tillsammans med Hanna Paloposki, 15, försöker hon komma underfund med Helmet i Tölö bibliotek. Både Viitala och Paloposki skulle gärna haft kvar det gamla systemet som de tycker var lättare att använda.

Bibliotekarie Maria Repo förklarar att Helmet gör det lättare att reservera böcker och att det nya systemet dessutom är rättvisare. Nu behöver kunden inte längre bestämma från vilket av huvudstadsregionens över 60 bibliotek han eller hon vill beställa boken, utan köar i stället för det första exemplaret som blir ledigt. När boken anlänt till biblioteket där kunden vill avhämta boken kommer ett meddelande hem med posten. »På det här sättet förkortas väntetiden betydligt. Det kan vara till speciellt stor nytta för det stora antalet studerande som lånar studielitteratur. En annan fördel är att reservationerna nu kan göras hemma via Internet«, berättar Repo.

Men en del låntagare är ändå förargade över att en avgift på 50 cent uppbärs för varje reservation. Tölö biblioteks chefsbibliotekarie Helen Ruth förklarar att summan ändå bara utgör en bråkdel av de egentliga kostnaderna. Ruth påpekar att om man vill komma gratis undan blir man tvungen att själv ringa biblioteket och reservera boken.

»Det gamla systemet Gear Plus var närmare tio år gammalt och motsvarade inte längre dagens behov, det försvårade bibliotekariernas arbete på många sätt. Det var nödvändigt att förnya systemet«, fastslår Ruth och fortsätter, »I de flesta bibliotek runt om i landet har man sedan flera år tillbaka fungerande moderna system. Att huvudstadsregionen hamnat på efterkälken beror på att kraven på det nya systemet varit så stora. Det skall omfatta ett stort antal bibliotek och en lånesiffra som årligen uppgår till 16 miljoner, vilket är mer än motsvarande siffror för New York City Library«. Päivi Laurila, 43, som för första gången använder Helmet tycker

© ERICA ÖSTERLUND

det fungerar bra, men hon saknar information och föreslår ett häfte med nybörjarråd vid var och en av bibliotekets datorer. Ruth berättar att hon fått nästan enbart positiv respons från de användare som skickat e-post via länken på Helmets start sida. Hon anser att det är viktigt att informationen når fram till kunderna. I Tölö bibliotek satsar man speciellt på informationstillfällen för skolelever och äldre.

OM FÖRFATTAREN

Erica Österlund studerar arkitektur vid Tekniska Högskolan i Otnäs och har ett starkt intresse för konst, fotografering och journalistik. Hon är hemma från Ekenäs.

OVAN Helmet har irriterat användare som vant sig vid det gamla Gear Plus-systemet

VÄNSTER Bibliotekarie Maria Repo och hennes kolleger vid Tölö bibliotek var tvungna att knappa in 800 reservationer för hand som försvann när Helmet togs i bruk

Helmet's första vecka har varit kaotisk. Systemet lider fortfarande av endel barnsjukdomar. Maria Repo berättar att när systemet togs i bruk försvann plötsligt alla reservationer. Under den första veckan har bibliotekarierna på Tölö bibliotek varit tvungna att knappa in 800 reservationer för hand. För tillfället har man varit tvungna att införa en begränsning för hur många användare som kan logga in på Helmet på en gång. Repo påminner om att Helmet's kapacitet sätts på hårt prov, dator med internetanslutning börjar vara rätt vanligt i hemmen och att man i Finland lånar mycket mer böcker än någon annanstans i Norden.

Tankar om den sköna konsten att gallra

ULRIKA WIKSTRÖM

Att gallra beståndet hör till det dagliga biblioteksarbetet, men det är inte modernt att diskutera varken bokval eller gallring just nu i biblioteken. I stället fylls diskussionerna av Marc-format och bibliotekssystem, datorer etc. Fjorton medlemmar av FSBF:s södra sektion hade sökt sig till Salo en vacker vinterdag för att få ta del av Salo-bibliotekets strategier kring gallring.

ATT GALLRA – VAD ÄR DET?

Ställer du frågan till bibliotekschef Hilikka Orava i Salo så får du svaret: Det är kundservice!

Hilikka berättar på sitt personliga, färgstarka vis om sin syn på gallring, som är ett viktigt arbete för att hålla bokbeståndet i skick. Hon konstaterar att om man köper in »fel« bok förlorar man visserligen litet pengar, men det är inte så farligt. Men gallrar man bort en relevant bok så är den kanske för alltid förlorad.

Hilikka har för vana att när hon är i kundtjänst alltid samtidigt gallra någon ämnesklass. »Tutkan täytyy pyöriä koko ajan«, citerar hon.

»Jag har alltid människorna i Salo i tankarna när jag gallrar«, säger Hilikka Orava.

»Det är service att vi inte har alla gamla böcker framme«.

De böcker vi har i hyllorna måste vara relevanta för just vår kundkrets! Vi måste kunna skilja på behov och efterfrågan, och inte gå med på kundernas krav. Här ger Hilikka ett exempel från Salo där hon förklarar för kunden just detta, att kunden frågar efter en ny deckare, men inte behöver den. Det finns andra motsvarande böcker att låna.

Tidsperspektivet är viktigt i en boksamling, utan detta finns det ingen bildning i biblioteket.

Att gallra kräver att man hela tiden fattar beslut – och enligt Hilikka är vi bibliotekarierna inte bra på detta med snabba beslut. Hon säger därför att man orkar gallra en timme, högst två åt gången, sen blir man för trött för att kunna göra kloka beslut.

VEM GALLRAR DÅ I SALO BIBLIOTEK?

Det gör Hilikka och de andra erfarna bibliotekarierna. Dvs. de unga (nya) får också börja gallra, det är ett bra sätt att lära känna bokbeståndet, men under guidning av en

erfaren bibliotekarie som bättre kan bedöma vad som står sig. Det är viktigt att t.ex. den juridiska litteraturen är up to date, men ta t.ex. äktenskapslagen: det är viktigt att den gamla finns kvar så länge det finns människor som gift sig på den tiden. Det samma gäller böcker om maskiner, adb-program, bilar...

Hilikka menar t.ex. att en erfaren bibliotekarie inte kan se att man får lov att tolerera olika cirkulationstal för olika material. Ta t.ex. en bok om Finlands historia som kanske lånas ut bara en gång på 15 år, men ändå är viktig, medan viss adb-litteratur är föråldrad redan efter ett halvår. Att det sedan finns gammal teknisk litteratur som man inte får gallra bort ger hon ett exempel på:

»Varje ny bibliotekarie kommer med boken om de gamla båtmotorerna och säger att den här skall vi väl ändå inte ha i hyllan. Då säger jag att för du den tillbaka – Wickströmarna håller nog i 50 år till. Så berättar jag om hur skönt det kan låta när man återvänder från fiskefärden, Wickström puttrar på, man kan lägga sitt huvud på motorhuvuven och vila... då brukar de förstå!«

Hilikka kommer med fler exempel på hur de jobbar i Salo: om det inom ett ämne kommer ut en ny bok så ser man på hela situationen, vad finns det för böcker om detta ämne, är det något som skall bort för det nya? Man gallrar systematiskt i Salo – det finns en lista där man prickar av vilka klasser man gått igenom.

Hon varnar dock för specialisering: Man blir lätt förälskad i böckerna man handskas ofta med och kan inte längre gallra.

Sedan skall vi inte glömma att vi bland kunderna har många sakkunniga som vi kan fråga till råds vid gallring, och kunderna brukar tycka om att bli tillfrågade.

Hilikka Orava bjöd på en inspirerande dag i Salos vackra bibliotek, och programmet avslutades med lunch på Salon Seurahuone, ett vackert, gammalt hus nära biblioteket.

SALO STADSBIBLIOTEK

Hilikka Orava har i 30 år förestått Salo stadsbibliotek. Salo har idag ca 25000 invånare, biblioteket har 26 anställda. Medianslaget i Salo hör till de högsta i landet, men så har Hilikka alltid varit mån om att ha goda kontakter till stadens beslutsfattare. Hon har t.o.m. lyckats få ett fullmäktigebeslut på att om utlåningen går upp med en viss procent skall biblioteket få en ny tjänst.

Salo har p.g.a sitt läge och sin status som centralort genom åren lockat till sig kunder också från de omkringliggande kommunerna, till den grad att några av kommunerna bidragit med budgetmedel. Också Salo står som många andra kommuner inför ett byte av bibliotekssystem, man har valt ATP Origo som man tar i bruk i maj, i samarbete med de kringliggande biblioteken. Men det är inte de enda förändringarna som är på gång.

När vi anländer till biblioteket ser vi att tomten intill är uppgrävd, något är på gång. Biblioteket som nu har 2000 m² till sitt förfogande skall byggas till med 2500 m² (inkl. garage och utrymmen för musikinstitutet)

Hilikka är glad över att planerna förverkligas nu, hon hinner vara med om att huset färdigställs innan hon går i pension i juni 2004. Hon är påtagligt stolt över att, som hon säger, en gammal bibliotekarie som inte vet något om teknik, kommit på idén om trådlöst nät i biblioteket för att fritt kunna placera datorer där de behövs, och en musikhörna på barnavdelningen med trådlösa hörlurar.

Vi önskar lycka till med det stora arbete som ännu återstår innan de efterlängtrade kvadratmetrarna kan tas i bruk!

OM FÖRFATTAREN

Ulrika Wikström är bibliotekschef på Yrkeshögskolan Sydväst i Ekenäs. Hon bor i Billnäs med sin man och dotter och en tjock katt som heter »Silver«.

Bibban o jag

Sundom en kall dag i februari år 2003,

När jag började på första klassen i lågstadiet fick jag förtroendeuppdraget att låna böcker åt min farfar från biblioteket som låg i skolbyggnaden. Han var inne på reseskildringar och hade läst sig igenom allt som intresserade honom i min mammas välfyllda bokhyllor. Med jämna mellanrum bar jag hem en väska fylld med omsorgsfullt utvalda böcker. Jag visste ganska väl vad som fanns hemma, men jag kommer ihåg en biblioteksbok som gav mig mycket bryderi och sårad stolthet. Den hette »Storvilt i Canada«, hade vitt omslag och bilden på framsidan föreställde en man i rödrutig skjorta med vapen i hand och en död björn framför sig.* Många gånger hade jag tittat på den i hyllan bredvid bibliotekets ytterdörr, osäker på om det var just den som fanns hemma eller om det här var en annan bok av samma författare. Slutligen, när jag hade varvat de flesta andra böckerna i de aktuella hyllorna, lånade jag boken. Och så hade han läst den! Den fanns hemma hos oss. Så det harmade mig, jag hade misslyckats i mitt uppdrag, jag hade inte koll! (*Författaren hette Hälle Flygare och boken utkom 1970 i Stockholm.)

Så blev det sommarlov och lånestunden uteblev. Då bad jag mamma följa med mig till biblioteket för att låna böcker. Hennes första tanke var »Gå till biblioteket på sommaren?« Men cykelkorgen fylldes många gånger den sommaren med böcker om Buffalo Bill, seriemagasin med Lucky Luke och mycket annat.

Senare, på fjärde klassen, fick vi under lånetimmen sitta vid det låga, runda bordet i biblioteket, prata böcker med klasskompisar (Har du läst den här? Den här skall du läsa!), ha långa betryggande rader av röd- och grönnryggade böcker bakom ryggen och lyssna på Mike Oldfields »Moonlight shadow«. Det var tider det! Samtidigt byggde jag upp min egen boksamling: Enid Blytons olika gäng, Kitty, Mary & Lou, Hitchcock och Tre deckare hörde till favoriterna, liksom Tvillingdetektiverna, Lotta och klassiker som Tom Sawyer och »Jakten på Kung Salomons skatt«.

Sedan tog skolarbetet överhanden och biblioteket blev mer en ren kunskapskälla. Många grupparbeten har vuxit fram på olika bibliotek. Trevliga miljöer där det nog sist och slutligen blev mer prat än skrivet.

I slutskedet av mina studier var jag en ofta sedd gäst på olika bibliotek, inte alla till glädje verkade det som. Kommer tydligt ihåg bibliotekarien som släppte ifrån sig en ofrivillig (?) suck när hon tog emot min n-te fjärrlåneansökan, som jag gett henne i min pro graduala litteraturjakt.

Nu för tiden är biblioteket nästan mer en upplevelse än en kunskapskälla för mig. Jag beundrar arkitekturen och konsten, dricker te och går på Littfest. Men böcker är nödvändiga för min trivsel. Förfasar mig med jämna mellanrum när jag sitter och mediterar med fötterna på fotpallen, tittandes på mina böcker, över min väninna och hennes karl som sa »nu får det räcka med böcker, de är så jobbiga att ta med sig när man flyttar«. Kärt besvär! säger jag som gick med på att flytta till vårt hus först när sambon lovat mig ett bibliotek inrett på samma sätt som det i vår lägenhet: trägolv, gröna paneler och gammaldags tapeter.

Jessica Morney

PS: Idag besökte sambon och jag biblioteket i byn. Vi tror på ett liv efter vinterkylan och behövde faktaböcker om hur man bygger ett skjul för trädgårdsredskapen. Var får man då hjälp? Jo, på biblioteket!

Margareta Danielsson

Christina Flemming

HARRIET BJÖRKLUND

1 Jag har jobbat sju år vid Degerö bibliotek i Helsingfors.

2 Ett trevligt sätt att få umgås med människor med samma intresse och arbetsmiljö.

3 Att arbeta med de gemensamma frågorna oberoende av bibliotekstyp.

4 Läser och promenerar.

MARGARETA DANIELSSON

1 Jag jobbar sedan ca 5 år tillbaka på Mariehamns stadsbibliotek, med ansvarsområde Högskolan på Åland. Innan dess har jag jobbat på bibliotek på olika håll i Svenskfinland: Österbotten, Åboland, Västra Nyland – endast Östra Nyland återstår alltså.

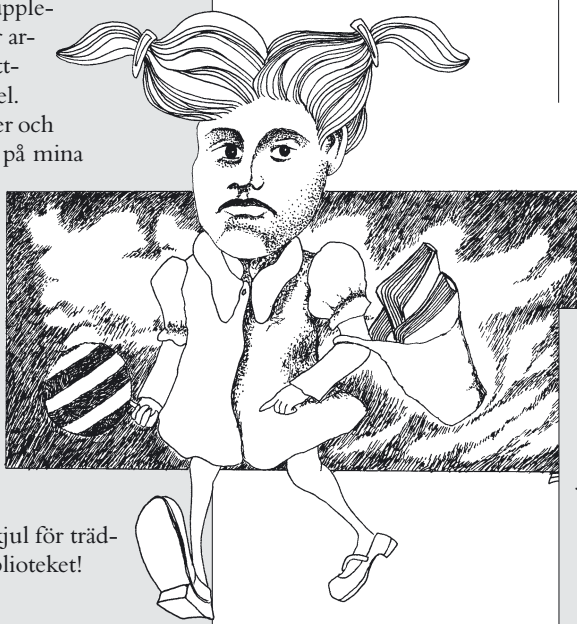
2 Detta är min andra omgång i styrelsen, nu som suppleant i Södra sektionen. Utgående från min förra period i styrelsen, och även som f.d. red. för Infobladet, anser jag att styrelsen ger en god utsiktsplats över biblioteksområdet i Svenskfinland i främsta hand. Vidare har jag satt stort värde på de personliga kontakter som föreningsengagemanget ger. Det är alltid roligt att träffa kollegerna från olika håll i landet!

3 Att vara ett samlande organ för det svenska biblioteksområdet, där t.ex. årskonferensen och medlemstidningen är viktiga forum. Att i olika sammanhang fungera som påtryckningsorgan i svenska biblioteksfrågor, att vara ett språkrör eller agera då det behövs (t.ex. utbildningsfrågor). Att stöda medlemmarnas specialengagemang (t.ex. via utskotten).

4 Vegeterar och konsumerar kultur.

CHRISTINA FLEMMING

1 Sedan 1.11.2002 är jag anställd av Åbo Akademi som

OM FÖRFATTAREN

Jessica Morney har en fil.mag. i historia och är till vardags redaktör på Radio Vega Österbotten.

FSBF:s styrelse presenterar sig

Bibban ställde följande frågor till styrelsemedlemmarna för 2002

1. Din biblioteksanknytning?
2. Vad betyder FSBF för dig?
3. Vad anser du vara föreningens viktigaste uppgifter?
4. Vad gör du när du vill koppla av från jobbet/studierna?

byråchef vid Tritonia - Vasa vetenskapliga bibliotek. Min biblioteksbanan har gått från Vasa stadsbibliotek (1974) (praktikant, sommarjobb), Donneriska institutet för religionshistorisk och kulturhistorisk forskning (Stiftelsen för Åbo Akademi), Institutet för kvinnoforskning vid Åbo Akademi (informatiker), Malax kommunbibliotek (bibliotekschef), Vaasan yliopiston kirjasto och till Åbo Akademis bibliotek/Lyceiprojektet 2000–2002. Dessutom har jag varit projektanställd för bl.a. Nordinfo (boken Kvinnoforskning: nordiska informationskällor) och för Fredrika-biblioteken (nätverkskoordinator).

Under åren i Åbo satt jag bl.a. i styrelsen för Finlands vetenskapliga bibliotekssamfund, och hann också sitta i FSBF:s styrelse 1992–1995.

Man har nytta av allt man sysslat med, och en bred biblioteksferienhet ger ett rikt kunskapskapital.

2 Som ordförande får man dra ett tungt lass i en förening som saknar kansli, fast adress, anställd personal. Men det är samtidigt roligt, för jag ser tydligt att vår förening har en viktig uppgift vilket uttrycks framförallt i vår verksamhetsplan. Kort sagt: vi skall bevaka finlandssvenska biblioteksintressen. Att vara med i FSBF:s styrelse innebär en utsiktspost inom bibliotekssamfundet – det nationella och det globala. Dessutom träffar man massor med trevliga människor. Vår lilla förening är en nod i det internationella biblioteks nätverket – det är ganska fantastiskt.

3 Läs vår verksamhetsplan!
4 Umgås med min familj, läser, socialt umgänge,

Solveig Hortans

diverse praktiskt. Försöker undvika annat föreningsengagemang just nu.

BARBRO GROS

1 Bibliotekarie från ÅA. Jobbade några år på Borgå landskommuns bibliotek, och sedan 1986 i Korsholm. Jobbar med barn- och ungdomsverksamhet.

2 FSBF betyder att man kan träffa och lära känna folk inom branschen. Jag tycker det är intressant att vara med i styrelsen. Man kan påverka, och lära sig också mycket, så jag gick med då jag blev tillfrågad. Vi är en liten förening, så de flesta får nog chans att vara med i styrelsen.

3 Skapa samhörighet och inspiration i arbetet. Skolning.

4 Umgås med familjen, lagar mat, motionerar och läser.

SOLVEIG HORTANS

1 Bibliotekarie från Åbo, jag har jobbat på allmänna bibliotek, institutionsbibliotek (ÅAB), gjort och gör katalogiseringsarbeten för föreningar, museer och arkiv.

2 FSBF är den sammanhållande länken inom biblio-

teksbranschen i Svenskfinland. Skapar kontakter och ger nya impulser och idéer.

3 Föreningen har många viktiga uppgifter bl.a. bevaka utbildningen av biblioteksfolk, både nyutbildning och fortbildning. Årskonferensen och medlemstidningen är en viktig del av föreningens verksamhet.

4 Umgås, läser, annat föreningsliv, villaliv, trädgård.

KRISTINA KOSKI

1 Pol. mag. från Åbo Akademi. Jobbar för tillfället som chefbibliotekarie på Variska bibliotek i Vasa.

2 Föreningsarbete är värdefullt och kontakten med kolleger på andra bibliotek.

3 Föreningen ska sträva efter att skapa samhörighet mellan de finlandssvenska biblioteken och att befrämja den svenska biblioteksutbildningen. Ordmandet av årskonferens bibehåller kontakten mellan finlandssvenska bibliotek.

4 Läsning och promenader.

JOHANNA MOBERG

1 Till utbildningen biblioteksfunktionär, arbetar som biblioteksfunktionär vid stadsbiblioteket i Jakobstad.

2 För att kunna påverka och få ta del i händelserna inom biblioteksbranschen. För tillfället är ju den svenska biblioteksutbildningen på tapeten.

3 För tillfället att försöka få igång och upprätthålla svenskspråkig biblioteksutbildning. Allmän intressebevakning av (det svenska) bibliotekväsendet.

4 Stavgår, läser en massa deckare mm samt far ut till sommarstugan på sommaren.

ULRIKA NYKVIST

1 Pol.mag från Åbo Akademi. Blev färdig 1996 och började genast arbeta på Vasa stadsbibliotek. Först på en filial, sedan referensavdelningen och nu på avdelningen Länder och kulturer på huvudbiblioteket.

2 Genom FSBF lär man känna kollegorna i svenskfinland. Det är bra att veta vem människan bakom ett namn är. Via FSBF håller man sig också ajour med vad som händer inom branschen.

3 Skapa kontakter mellan oss svenska bibliotekarier, främja det svenska inom biblioteksvärlden i Finland.

4 Läser, motionerar, träffar vänner.

SONJA PETRELL-AUVINEN

1 Hum.kand, varit bibliotekschef i Ingå sedan hösten -87.

2 Via föreningen får man en bra inblick i verksamheten på olika håll i svenskfinland och det är också bra att träffa bibliotekarier från den vetenskapliga sidan. I en liten landsortskommun fjärras man hastigt från högskolevärlden.

3 Att vara ett forum och en träffpunkt för svenskspråkiga bibliotekarier och funktionärer.

4 Jag har ingen allt uppslukande passion, men trivs ganska bra i köket. Så försöker man ju sköta konditionen med aerobic, cykling, skidning m.m.

Disa Svenskberg

så att man står på egna fötter ännu när pensionsåldern är uppnådd. Och så läser jag ju naturligtvis!

DISA SVENSKBERG

1 Jag jobbar som institutionsbibliotekarie vid samhällsvetenskapliga bibliotek vid Åbo Akademis bibliotek.

2 FSBF är ett sätt att knyta kontakter med nya människor och återknyta den med studiekompisar. FSBF ger mig också möjligheten att följa med det som händer vid folkbiblioteken.

3 Att vara en kontaktlänk mellan och diskussionsforum för finlandssvenska bibliotekarier. FSBF ger en möjlighet för bibliotekarier att ta upp frågor som är aktuella.

4 Jag kopplar av med att studera (för tillfället går jag en nätkurs, TieVie, i att göra nätkurser, vanligen läser jag sociologi), baka, motionera (simning, promenader, vedhuggning, etc) och på sommarstugan, där finns den dyrbara tystnaden.

HEIDI TROBERG

1 Jag jobbar på Tritonia sedan 2001. Jag har en bakgrund från folkbiblioteksvärlden och har också helt kort jobbat på yrkeshögskolebibliotek. Jag är statsvetare på sluttrakan från ÅA i Vasa. Borde vara klar pol.mag i maj (jee). Min biblioteksutbildning 40 sv, har jag skaffat mig på finskt håll.

2 FSBF är en kul förening var vi bevakar finlands-svenska biblioteksintressen, i en biblioteksvärld i ständig förändring.

3 Just nu är det nog att få en fungerande svensk biblioteksutbildning på yrkeshögsko-

Malin Wikström

lenivå. Var står vi om några år om vi inte har svenska biblioteksfunktionärer att tillgå?

4 Hundar, böcker och film!

MALIN WIKSTRÖM

1 Efter gymnasiet blev det biblioteksvetenskap och informatik, ett alternativ bland andra. Men jag hade sommarjobb på Ekenäs sb och trivts så bra att jag var ganska säker på att jag hittat rätt. Studierna har dragit ut på tiden, främst p.g.a arbete vid sidan om. Nu har jag kommit så långt att jag fin-slipar texten till gradun. I olika repriser har jag arbetat vid ÅAB, Donnerska institutet och Ekenäs sb. För närvarande arbetar jag halvtid i ÅAB/BioCity som bibliotekssekreterare. Sedan 2002 har jag suttit i FSBF:s styrelse, i år som sekreterare.

2 Precis som med mycket annat kunde jag inte tacka nej till förtroendeuppdraget. Men jag insåg också att föreningen sysslar med viktiga frågor och jag ville vara en del av det finlandssvenska biblioteksnätverket. Min bild av biblioteksvärlden breddats. Via de andra medlemmarna får man förstahandsinformation om vardagslivet i olika typer av bibliotek.

3 Föreningen är en plattform där man som enskild individ, men också som grupp, kan arbeta för bibliotekens bästa. Det är en rikedom att föreningen sammanför människor i olika åldrar och från olika typer av bibliotek. Vi unga och gröna behöver träffa »de gamla rävarna« (ursäkta uttrycket) för att lära oss av deras erfarenheter.

4 Jag är en friluftsmänniska och tillbringar de flesta veckoslut i Ekenäs skärgård. Min familj har en servicepunkt

Ulrika Wikström

där med allt från matbutik till bränsleförsäljning och båttaxi. Det är emellanåt hälsosamt för en akademiker att bära ölkor-gar och diskutera istjockleken med orsborna. Så tycker jag om att syssla med nätfiske och dans i alla former (men speciellt gammeldans och snurrbugg). Någon roman har jag alltid på nattduksbordet, men mest läser jag sommartid och anlitar flitigt bokbussen i Replot.

ULRIKA WIKSTRÖM

1 Gammal soc&kommare. Har jobbat i trettio år, hälften av tiden på allmänna bibliotek både i Österbotten och Nyland. De senaste sju-tton åren har jag jobbat som bibliotekarier inom yrkesutbildningen,

först på Helsingfors svenska sjukvårdsinstitut, nu är jag chef för YH Sydvästs bibliotek med placering i Ekenäs.

2 Ett identitetsskapande forum som ger möjlighet till kontakt med likasinnade. Har suttit i styrelsen på 80-talet, också varit redaktör tillsammans med Jutta L. för bladet på den tiden man klippte och klistrade med sax och lim.

3 Dels kontaktnätet, dels på tryckningskanal i svenska frågor i Finland. Tänk på Allärs, Bittis mm.

4 Just nu har jag behov av att skapa något bestående: jag väver mattor och små dukar.

Familjen delar mitt stora filmintresse, jag läser litet, cyklar och simmar om jag vill röra på mig. Svampskogen älskar jag att gå i, och så har jag en katt.

Föreningen är ständigt på jakt efter nya aktiva medlemmar! ÄR DET DIG VI SÖKER?

Förslag till

Verksamhetsberättelse för Finlands svenska biblioteksörening r.f. år 2002

Behandlas på vårmötet i Mariehamn den 21 mars 2003

Finlands svenska biblioteksörening r.f. är en idéell förening, som har ett särskilt ansvar för finlandssvenska biblioteksintressen. Öreningen skall stöda den finlandssvenska identiteten och kulturen i bibliotek både i svenska och tvåspråkiga miljöer.

Öreningen är ett samlande organ för anställda vid olika typer av bibliotek som de allmänna och de vetenskapliga biblioteken, yrkeshögskolebibliotek o.a. Också studerande, förtroendevalda och övriga intresserade kan bli medlemmar i öreningen.

Öreningen grundades år 1938, då Österbottens svenska biblioteksörening bildades. År 1945 grundades Biblioteksöreningen för södra Finland och 1982 sammanslogs dessa och antog det gemensamma namnet Finlands svenska biblioteksörening.

1. STYRELSEN

FSBF:s styrelse 2002:

Ordförande: Christina Flemming, Korsholm

Viceordförande: Eva Costiander-Huldén, Åbo

Sekreterare: Monica Borg-Sunabacka,

Jakobstad

Kassör: Sonja Petrell-Auvinen, Ingå

Övriga styrelsemedlemmar (ordinarie/suppleanter). Södra Finland:

Eva Costiander-Huldén 2001–02 /

Lottie Sjögren 2001–02

Sonja Petrell-Auvinen 2002–03 /

Harriet Björklund 2002–03

Malin Wikström 2002–03 /

Ulrika Wikström 2002–03

Österbotten:

Monica Borg-Sunabacka 2001–02 /

Kristina Koski 2002–03

Ulrika Nykvist 2001–02 /

Jens Sandberg 2001–02

Johanna Moberg 2002–03 /

Barbro Gros 2002–03

Styrelsen har två sektioner. Medlemmarna

från Södra Finland med suppleanterna bildar sektionen för södra Finland, medlemmarna med suppleanterna från Österbotten, Österbottniska sektionen.

Styrelsens arbete:

Fördelningen av arbetsuppgifter inom styrelsen fortsatte enligt den modell som infördes år 2000. Alla ordinarie styrelsemedlemmar har egna ansvarsområden. Ett arbetsutskott bestående av ordförande, viceordförande, sekreterare och kassör tillsattes. Suppleanterna från den sektion som inte arrangerar årskonferensen har förväntats närvara endast om ordinarie haft förhinder.

Styrelsens arbetsuppgifter utöver ordförandens, sekreterarens och kassörens:

Medlemsregister: Ulrika Nykvist

Medlemsvärning och broschyr: Johanna

Moberg och Malin Wikström.

Styrelsen har sammanträtt 4 gånger. Årets sista möte 15.11.2002 var ett gemensamt möte för årets och följande års styrelsemedlemmar.

Ändring av öreningens stadgar var ett aktuellt ärende under året. Förslaget till stadgändring behandlades vid årsmötet 20.4.2002 och godkändes enhälligt vid det ajournerade årsmötet 6.9.2002 i Vasa.

Vid öreningens årsmöte i Vasa 6.9.2002 deltog 55 medlemmar.

Revisorer för 2002 års bokslut var Eva Ljungqvist (Ulla-Sweins-Haustein) och Ulla-Brita Lundberg (Gun Engström).

2. MEDLEMMAR OCH MEDLEMSAVGIFT

Antalet medlemmar var 383, varav 176 från södra Finland och 130 från Österbotten. Därtill kommer 77 institutioner.

Medlemsavgiften var 16,80 €, för studerande, arbetslösa och pensionärer 8,40 €.

Under året har medlemsregistret överflyttats från Word-format till en Access-da-

tabas. Detta för att lättare kunna uppdatera adressetiketter, lägga in nya medlemmar och skriva ut medlemsuppgifter.

Eftersom antalet medlemmar som betalade sin medlemsavgift på våren var anmärkningsvärt lågt beslöt styrelsen att skicka ut påminnelser på hösten. Ca 180 brev utskickades och ca hälften av dessa medlemmar betalade. Efter detta ströks 25 medlemmar ur medlemsregistret då de inte betalt sin medlemsavgift sedan 1999.

3. EKONOMI

Öreningens ekonomi är mycket god. Öreningens utgifter för verksamheten uppgick till 43 171 €.

Inkomster i form av *understöd* 18 500 € och *medlemsavgifter* 4 552 € gav öreningen 23 052 €.

Årskonferensen gav ett överskott på 3 085,15 €. Räkenskapsperiodens förlust var dock 8 896,50 €, vilket beror på att BITTIS-projektets understöd betalades åt öreningen år 2001 men användes till största delen år 2002.

BITTIS-anslaget var totalt 22 178,65 € och av det har 21 122,56 € använts. Öreningens deltagande i Syd-Afrika-seminariet kostade 2 557,35 €.

Understöd har erhållits enligt följande:

Undervisningsministeriet 7 000 € för verksamheten

UM 2 000 € för internationell verksamhet

Sv. Litteratursällskapet 1 500 € för

årskonferensen

Sv. Österbottniska samf. 1 000 € för

årskonferensen

Konstsamfundet 1 300 € för Info-bladet

Svenska Folkskolans Vänner 1 700 € för

årskonferensen

SFV 4 000 € för verksamheten 2001–2002.

Svenska Kulturfonden beviljade 2 000 € för

Syd-Afrika projektet. Pengarna kom in

på kontot först i januari år 2003.

4. AKTUELLA PROJEKT UNDER ÅRET UTÖVER ÅRSKONFERENSEN SOM FÖRENINGEN DELTAGIT I

1) Svenska utbildningen inom biblioteksbranschen

Under det gångna året kom frågan om svensk biblioteksutbildning igen upp till diskussion ett flertal gånger.

1.a) Åbo Akademi

Föreningens styrelse hade ett möte med representanter för ämnet Informationsförvaltning vid ÅA 31.1.2002 och fick då information om den planerade webbaserade utbildningen i samarbete med Helsingfors Arbis och andra planerade åtgärder för att säkra tillgången på svenska bibliotekarier i Finland.

Institutionens åtgärder är förhoppningsvis tillräckliga i detta skede, och föreningens av årsmötet 2001 bordlagda resolution har ändå lett till resultat. Dialogen med representanter för ämnet Informationsförvaltning bör fortgå, och Informationsförvaltningen välkomnar samarbete med fältet och ser gärna att föreningen kommer och informerar de studerande om sin verksamhet.

1.b) Yrkehögskoleutbildningen

Årsmötet i Vasa godkände en resolution som behandlar den svenska biblioteksutbildningen på yrkehögskolenivå. Den enda svenska utbildningen vid Vasa Yrkehögskola håller på att läggas ner pga brist på studerande. Föreningen vill med sin resolution att någon av de yrkehögskolor som ger utbildning på svenska åtar sig ansvaret för en nätbaserad YH-biblioteksutbildning, så att biblioteken i Svenskfinland också i fortsättningen får utbildade svenska biblioteksfunktionärer och YHbibliotekarier. Resolutionen skickades till de berörda parterna och till Undervisningsministeriet.

Vasa YH tog kontakt med föreningen, och på hösten 2002 inleddes diskussioner om en planerad webbaserad vuxenutbildning på 20 sv av biblioteksfunktionärer. Utbildningen planeras starta 2004.

2) FSBF:s projekt BITTIS

Skolbibliotekens situation och bristen på svenskspråkiga bibliotekarier (framför allt i huvudstadsregionen) utgjorde utgångspunkten för en arbetsgrupp som samlades första gången 5.2.2001. Gruppen och projektet fick namnet BITTIS. Gruppen fokuserade sitt arbete på de finlandssvenska grundskolornas biblioteksservice. Föreningen anhöll om och beviljades medel för en kartläggning av skolornas biblioteksservice. Två projektledare anställdes av föreningen, Susanna Söderholm och Monica Borg-Sunabacka.

Utredningsarbetet startade hösten 2001, och en enkät skickades till alla svenska skolor i Finland i januari 2002. Svarsprocenten var god (75%). Projektledarna arbetade

heltid i drygt två månader med uttolkning av svaren. En rapport utarbetades och Bittis-gruppen har granskat texten. Medel för tryckning av rapporten har anhållits.

Målet är att med kartläggningens resultat som grund få fram ett underlag för vidare åtgärder och fortsatta satsningar på de svenska skolornas biblioteksservice.

Föreningen är huvudman för projektet BITTIS, där Utbildningsstyrelsen (Gun Oker-Blom), Undervisningsministeriet (Barbro Wigell-Ryynänen), Finlands kommunförbund (Veronica Granö-Suomalainen) och Svenska kulturfonden (Gunilla Hellman) är involverade.

Projektet har också lett till att föreningen skapat nyttiga kontakter med finlandssvenska aktörer.

3) Ändring av föreningens stadgar

Under året företogs åtgärder för att få en stadgeändring till stånd. Enligt de nya stadgarna som godkändes av årsmötet 6.9 har föreningen i fortsättningen 2 stora medlemsmöten per år, ett vårmöte och ett höstmöte. Vid vårmötet behandlas verksamhetsberättelsen och bokslutet för det gångna året och vid höstmötet behandlas verksamhetsplanen för nästa år och alla personal.

4) Helsingfors bokmässan 24–27.10.2002 och Seminariet Foundations for a democratic society – South Africa and Finland 26.10.2002

Föreningen samarbetade med Suomen kirjasto-seura och de andra biblioteksorganisationerna kring en gemensam monter vid mässan. En ny broschyr trycktes till mässan, och föreningens nya tygkasse fanns också till försäljning. Föreningens representanter dejourerade vid montern.

Seminariet Foundations of Democratic Society - Finnish and South African Libraries samlade ca 30 intresserade deltagare, som hade tillfälle att lyssna på europaparlamentariker Matti Wuorio, de sydafrikanska bibliotekarierna Tommy Matthee och Mandla Ngubeni och biblioteksdirektör Heli Saarinen från Rovaniemi. Matthee representerade den sydafrikanska biblioteks-föreningen Library and Information Association of South Africa (LIASA), som deltagarna i fjolårets studieresa knöt kontakter med. Dessutom deltog författaren Sindiwe Magona i programmet, som avslutades med en paneldebatt med många inbjudna, bl.a från utrikesministeriet, kommunförbundet och andra. Marjatta Lahti var arrangör från FSBFs sida. Mandla Ngubeni höll ett föredrag och besökte bibliotek i Mariehamn och Åbo under sin vistelse i Finland (23.–31.10.2002).

5) Årets bästa svenska bibliotekswebbsida

Föreningen instiftade år 2002 priset "Årets bästa svenska bibliotekswebbsida" år 2002. Tävligen anordnades i samband med anmälan till årskonferensen, och vinnarna

utsågs genom medlemsomröstning. Tre vinnare utsågs, och förstapristagaren erhöll ett vandringspris i form av en pokal med årets vinnarnamn ingraverat. Andra- och tredjepristagarna erhöll diplom.

Vinnare år 2002: Stadsbiblioteket i Jakobstad, på delad andraplats: Kronoby kommunbibliotek och Tritonia- Vasa vetenskapliga bibliotek.

6) Nya medlemskap

Föreningen blev under året medlem i Svenska studiecetralen och i Finlands museibiblioteks-förening.

5. INFORMATION OCH ARKIV

Föreningen hade stora svårigheter att få en redaktör för medlemstidningen INFO-bladet. Jutta Leffkowitz räddade situationen och INFO-bladet utkom med 2 (1/2, 3) nummer under året. Fr.o.m. år 2002 kunde ett redaktörsarvode utbetalas. Föreningens tidning publicerades på webben på Biblioteken.fi efter avtal med Helsingfors stadsbibliotek/Centralbiblioteket för de allmänna biblioteken. Robin Fortelius såg till att information publicerades på föreningens sidor

I Kirjastolehti hade föreningen möjlighet att införa korta notiser. SFV:s tidskrift Svenskbygden distribuerades till de medlemmar som registrerat sitt medlemskap hos SFV.

En ny broschyr utgavs under året,

batt på temat "Är du allmänbildad lilla vän?" en diskussion om skönlitteraturen i skolan.

Biblioteksstuderande som är medlemmar kan fr.o.m. 2002 delta i årskonferensen utan att behöva betala anmälningsavgift. Årets biblioteksstipendiat Birgitta Granelund utsågs bland flera sökande från Vasa Yrkeshögskola.

7. SEKTIONERNA

Södra Finland:

Eva Costiander-Huldén var ordförande och Malin Wikström sekreterare för sektionen. Sektionen arrangerade 20.4.2002 en sektionsdag i Riksdagsbiblioteket. Bibliotekschef Tuula Laaksovirta presenterade bibliotekets verksamhet, bibliotekskatalogen Selma samt Kaarina Puttonen

länksamlingen Elki. Efter presentationen hölls årsmöte med 11 närvarande medlemmar. Sektionen inbjöd i oktober författaren Sindiwe Magona och bibliotekarien Mandla Ngubeni till Åbo. Ngubeni bekantade sig med aboensiska bibliotek och träffade representanter för Åbo stad. 29.10 höll Magona en föreläsning om sitt författarskap inför närmare 40 åhörare. Södra sektionen samman kallade till två sektionsmöten under året.

Österbotten:

Jens Sandberg var ordförande och Johanna Moberg sekreterare för sektionen.

Sektionens verksamhet gick ut på att planera och genomföra årskonferensen i Vasa. Planer gjordes även för att ordna en bussresa till Mariehamns litteraturdagar 2003.

8. UTSKOTTEN

IT-utskottet består av en representant för varje finlandssvenskt nätverk. Nätverken utsåg följande representanter: Gerd Backman-Pettersson (Blanka), Solveig Lund (Fredrika), Ingrid Gustafsson (Lukas), Harriet Lill-Smeds (Lovisa med omliggande kommuner), Susanna Söderholm (Plussa), Margareta Danielsson (Katrina), Robin Fortelius (www.folkbiblioteken.fi), Christina Flemming (FSBF:s ordförande).

IT-utskottet vid Finlands svenska biblioteksförening hade ett möte under året. Höstmötet ajournerades till vintern 2003. IT-utskottet har utsett HUBs avdelningschef Tuula Haapamäki som expertmedlem. Det med tanke på frågor som rör katalogiseringsformat och indexeringsrutiner på nationell nivå och för att säkerställa kontakten med Nationalbiblioteket. Vår mötet hölls i Tammerfors den 4.6.2002 kl.12–16 i Tammerfors stadsbibliotek Metso. Under mötet presenterades den nya portalen Biblioteken.fi av Robin Fortelius. Möjligheter för samlicenser för svenska databaser och webbresurser genom FinELib behandlades av Margareta Danielsson. Nationalbiblio-

tekets framtida roll och den pågående utredningen presenterades Tuula Haapamäki. Medlemmarna i IT-utskottet har under året vid behov diskuterat frågor kring IT och bibliotek på distans.

Sydafrikareutskottet

Medlemmarna planerade och genomförde Sydafrikaseminarier vid Helsingfors bokmässan.

Övriga utskott vilade under året.

9. FÖRENINGENS REPRESENTATION I ARBETSGRUPPER, KONFERENSER, KURSER O.D.

- Svenskbygdens redaktionsråd: Christina Flemming
- Planeringsgrupp för de nationella biblioteksdagarna 2003: Christina Flemming
- Nationell upphovsrätts- arbetsgrupp: Barbro Nygård
- Suomen kirjastoseuras olika tillfälliga planeringsgrupper: Sonja Petrell-Auvinen
- IFLA Section on Multicultural Library Service: Kristina Virtanen 2002–2006, deltagare i IFLA-konferensen i Glasgow, augusti 2002.
- IFLA Section on Information Technology: Christina Flemming 1999–2003, deltagare i IFLA-konferensen i Glasgow.

10. NATIONELLT, NORDISKT OCH INTERNATIONELLT SAMARBETE

FSBF får i utbyte mot INFO-bladet följande tidskrifter:

- Biblioteksforum, utg. Norsk biblioteksförening
- bis, utg. Bibliotek i Samhälle, Sverige
- Nordinfo-nytt, utg. Nordiska samarbetsorganet för vetenskaplig information
- Scandinavian Public Library Quarterly
- Arena – utg. av Svenska modersmåsläraryrkesföreningen

Föreningen är medlem i följande inhemska organisationer:

- Finlands biblioteksmuseiförening
- Svenska studiecentralen

... och internationella organisationer:

- Eblida
- IFLA, sektionerna för Public Libraries, Information Technology, Reference Service, Library Service to Multicultural Populations

och distribuerades bl.a. till alla svenska/tvåspråkiga yrkeshögskolebibliotek.

Föreningens arkivmaterial deponeras sedan 1993 fortlöpande på Åbo Akademis bibliotek

6. ÅRSKONFERENSEN

Årets årskonferens hölls 5-7.9.2002 i Vasa, och samlade 96 deltagare och 14 föreläsare. Temat var "Bibliotekens användarutbildning – en pedagogisk utmaning". Österbottenska sektionen stod för planeringen och samarbetade med Vasa vetenskapliga bibliotek Tritonia och Vasa stadsbibliotek/landskapsbibliotek. Konferenssekreterare var Virva Laitinen, som skötte de praktiska arrangemangen till full belåtenhet.

Programmet var omfattande, från torsdag e.m. till lördag f.m. Bland föreläsarna kan nämnas

Petri Salo (ÅA/PF Vasa), Birgitta Snickars-von Wright (SYH Vasa), Eva-Maria Flöög (Bibliotekshögskolan i Borås), Helen Hed (Universitetsbiblioteket i Umeå), Mari Koli (Helsingfors universitet) m.fl. Konferensen samlade deltagare från olika typer av bibliotek eftersom temat berör alla bibliotek.

Ett kortfattat bekräftelsebrev skickades ut till dem som anmält sig. För första gången utdelades en utvärderingsblankett och svarsfrekvensen var god.

Konferensen avslutades med en panelde-

I nästa nummer av Bibban

Lukas bibliotekens personal deltar i två dagars skolning inför övergången till ett nytt windowsbaserat bibliotekssystem, Axiells LibraIII.

Så här såg det ut i slutet av februari. I nästa nummer berättar vi hur det gick sen...

Tyck till om bladet,
namnbytet, biblioteksverkligheten eller någon bok du läst, fatta tangentbordet och skriv!
(Se anvisningarna på sida 2.)

**Bibban utkommer
nästa gång i maj...**

Det är igen DAGS ATT BETALA MEDLEMSAVGIFTEN

Avgiften är **20** € för ordinarie medlemmar och **10** € för pensionärer och studeranden. I de fall att betalaren är en annan än medlemmen, eller om man har gemensamma konton, är det ytterst viktigt att det i meddelandefältet står medlemmens namn.

Kom ihåg att meddela adressuppgifter och adressförändringar till **Ulrika Nykvist (Epost: ulrika.nykvist@vaasa.fi / Tel: (06) 325 3537).**

MOTTAGARENS KONTONUMMER SAAJAN TILINUMERO	LEONIA 800022-5436750	GIRERING TILISIIRTO	
MOTTAGARE SAAJA	FINLANDS SVENSKA BIBLIOTEKSFÖRENING	MEDDELANDE VIESTI	
BETALARE MAKSAJA		MEDLEMMENS NAMN	
UNDERSKRIFT ALLEKIRJOITUS		REFERENSNUMMER VIITENUMERO	
FRÅN KONTO NR TILILTÄ N:0		FÖRFALLODAG ERÄPÄIVÄ	☐
		15.4.2003	

2

PORT PAYÉ
FINLANDE
PMM
66100 / 16

AVSÄNDARE

Finlands svenska biblioteksförening r.f.
c/o Ulrika Wikström
Stenåkersgränd 5 B 24
10300 Karis

